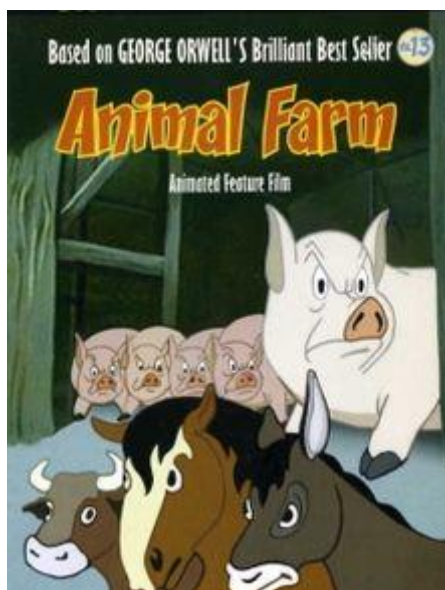

Ольга Орлова

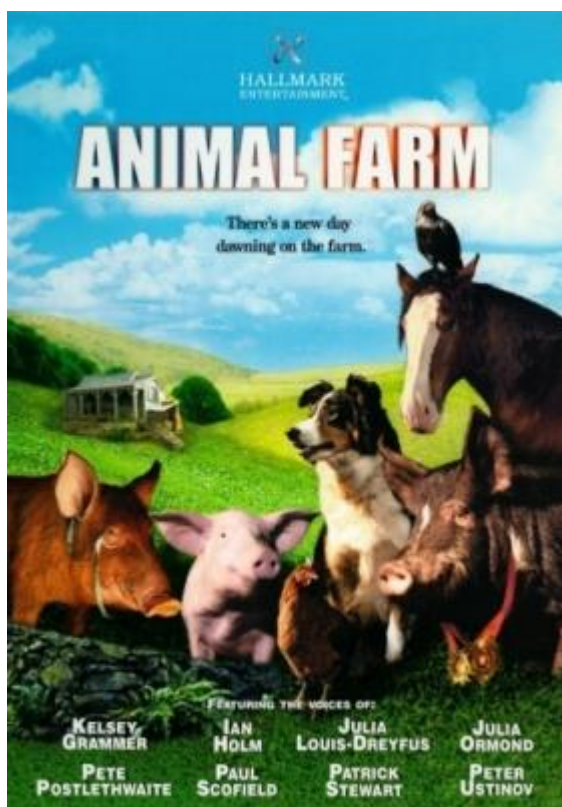
«Колгосп тварин» Джорджа Орвелла в кінематографі

Фільмографія «Колгоспу тварин» (або «Скотоферми», або «Ферми тварин») Джорджа Орвелла обмежується лише двома стрічками, відзнятими минулого століття, проте кожна з них свого часу спровокувала хвилю неоднозначних відгуків. Обидва фільми є адаптованими версіями повісті Дж. Орвелла, в яких оригінальний сюжет зазнав скорочень і навіть цензури – явища, з яким Дж. Орвеллу доводилося неодноразово боротися.

Уперше до сюжету повісті Дж. Орвелла звернулися творці анімаційного кіно. **Мультфільм «Скотоферма»** був знятий у Великій Британії 1954 р. (режисери *Джон Халас та Джой Батчелор*). Засоби анімації якнайкраще сприяли втіленню сатиричного змісту. Повстання тварин та розправа з людьми, збір урожаю та будівництво вітряка змальовані у яскравих деталях і викликають естетичне задоволення. Стилiстика фiльму є досить стриманою, будь-які паралелі з режимом Радянського Союзу не є акцентованими, проте глядачі, знайомі з текстом повісті, їх легко знаходять. Для масового споживача мультфільм виглядає як сатира на будь-яку диктатуру. Особливі симпатії глядачів викликають образи коня Боксера та його вірного помічника – віслюка Бенджаміна, який у фіналі мультфільму, на відміну від повісті, веде тварин на битву з режимом свиней.

Оповідь телефільму «Скотоферма» (США, 1999, режисер Джон Стівенсон) вибудовується ретроспективно з моменту, коли режим Наполеона завершив своє існування, а на ферму чекає нове майбутнє і нові хазяї. Старенька вівчарка Джессі пригадує, як на власні очі бачила всі перипетії, пов'язані із поваленням людей і піднесенням свиней. Саме її точка зору є центральною у стрічці. Для створення спецефектів, зокрема говоріння, у зйомках «Скотоферми» були використані рухомі моделі чотирнадцяти тварин, а також задіяні справжні собаки. Джессі фігурує і як реальна тварина, і як модель. Режисер доволі переконливо передає почуття Джессі – переживання через розлуку зі щенятами, співчуття Боксеру, а також розуміння невідворотного краху, який чекає на свиней.

Фільм «Скотоферма» був знятий після того, як держава Радянський Союз зникла з політичної мапи світу. Можливо, саме це дозволило сценаристам Алану Джейнсу та Маріну Бурку посилити ефект гострої сатири на режим Сталіна. Проте ця кіноверсія не була позбавлена критики за досить вільну переробку антиутопії. Проте фільм порушує цілу низку питань проблем, які навіть у XXI ст. не зникли. Давайте переглянемо його разом!

Завдання

1. Перегляньте одну із запропонованих версій «Скотоферми» і поясніть, які епізоди, персонажі чи сюжетні лінії повісті Дж. Орвелла не відтворені режисерами, а які, навпаки, були привнесені в оригінальний сюжет. Поміркуйте, якими мотивами керувалися режисери.

2. Уявіть, що оповідачем у кінострічці замість Джессі міг бути Боксер, Сніжок чи Вискун. Як би змінився сюжет фільму? Чи вплинуло б це на його жанрову природу?

3. Якими спецефектами могли б скористатися сучасні режисери для досягнення ефекту достовірності при зйомках «Скотоферми»?